

«Бекітемін»:
№6 «Қарлығаш» бөбек-бақшасы МКҚК
менгерушісінің м.а.: Дабысова А.Б.

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар баламен жеке жұмыс

Тәрбиешілер: Исабаева Д.Б.

Аманжолова Э.К.

Психолог: Бакытова У.Е.

2024-2025 оқу жылы

Түсіндірме жазба

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың танымдық дамуында қиындықтар бар: олар зейін ресурстарының тез сарқылуымен, есте сақтау қабілетінің төмендеуімен, эмоционалды тұрақсыздықпен, интеллектуалды мотивтердің болмауымен сипатталады. Педагогтерге арнайыформалар мен қызмет түрлерін қолдануы керек, олардың танымдық белсенділігін дамытуға жағдай жасау керек.

Тәжірибе ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен түзету және дамыту сабақтарын дәстүрлі емес сурет негізінде өткізгені тиімді екенін растайды. Дәстүрлі емес сурет салу әдістері-бұл дәстүрлі емес әдістердің көмегімен (саусақтармен сурет салу, алақанмен сурет салу, жұдырықпен сурет салу) жаңа, ерекше өнер туындысын жасау тәсілдері, онда бәрі үйлеседі: түс, сызық және сюжет. Бұл балалар үшін ойлау, тырысу, іздеу, тәжірибе жасау, ең бастысы – өз ойын білдіру үшін үлкен мүмкіндік. Сурет салу бұл өзін-өзі көрсетудің күшті құралы. Сабақтың ажырамас бөлігі-баланың қалыпты дамуы мен жеке өсуіне ықпал ету. Сабақтарда қолданылатын әдіс-тәсілдерге қарамастан, мақсаты – балаға өзін және қоршаған әлемдегі өзінің орнын білуге көмектесу. Өз сезімдерін қағазға түсіруді үйрене отырып, бала басқаларды жақсы түсіне бастайды, ұялшақтықты, сәтсіздікке ұшыраудан қорқуды жеңуге үйренеді. Сабақ курсына кіріспес бұрын, "дактар"диагностикалық ойынын өткізуге болады.

Балаға бірнеше түстердің бояуларын алуға, қылқаламмен немесе тамшуырмен (пипетка) дақ түсіруге және басқа параққа басып шығаруға шақырылады (бір парақты екіге бүктеу арқылы). Содан кейін, дактарға қарап, бала оның не немесе кімге ұқсайтынын елестетіп, айтуға ұсынады.

*Агрессивті немесе депрессияға ұшыраған балалар қаралау түсті бояуларды тандайды. Олар дактардан агрессивті сюжеттерді көреді: төбелес, қорқынышты құбыжық және т. б. (талқылау арқылы баланың агрессиясы қорқынышты суреттен шығады, осылайша ол одан босатылады);

* сабырлы балалар сурет салу үшін ашық түстерді алып, жағымды нәрселерді көреді: көбелектер, ертегі гүл шоқтары және т. б.;

* ашулануға бейім балалар қара немесе қызыл бояуды тандайды; көңіл-күйі төмен балалар күлгін түстерін тандайды (қайғы түстері);

* шиеленісті, жанжалды балалар сұр және қоңыр түстерді тандайды.

Бұл балаға тыныштық қажет екенін көрсетеді. Баланың түсі мен психикалық жағдайы арасында нақты байланыс байқалмайтын жағдайлар да болуы мүмкін.

Әрі қарай қабылдау мен қиялдың бірнеше түрін синтездеуге негізделген сабақтар циклі жүзеге асырылады. Балаларға суреттің тереңдігіне мұхит түбіне немесе орман алқабына "қадам басуға", өздерін гүлдердің хош иісімен демалатын қан қызын емесе көбелектер ретінде көрсетуге шақырылады; шөптен өтіп бара жатқан жұлдыз құрттар; олжасын іздейтін құстар...

Сабақтарда әр баланың жетістігі үнемі қалыптасады. Бұл тәсіл балаларға өз ойлары мен сезімдерін еркін білдіруге көмектеседі.

Баланы құрметпен және қамқорлықпен қабылдау өте маңызды, бұл баламен байланыс орнатуға және табысқа жетуге көмектеседі. Балалар өздерін қауіпсіз сезінген кезде ғана жанын ашады.

Бұл не береді? Біріншіден баланың шығармашылық қабілеттерін жүзеге асыруға мүмкіндігі бар, ал ең бастысы – коммуникативті дағдылар дамиды, яғни өз ойын еркін жеткізе білу, әсерімен бөлісу; үшіншіден, балаларда танымдық белсенділік дамиды, бұл ерекше білім беру қажеттіліктері бар баланың дамуында өте маңызды қабілеттер, өйткені ол қиялдайды, ойлайды; екіншіден, қызықты, ойын түрінде сөздік қоры байытылады.

Мақсаты:

Танымдық белсенділікті, қарым-қатынас қабілеттерін және әлеуметтік дағдыларды дамыту.

Тақырыптық жоспар:

№	Тақырыбы	Сағат саны
1	«Дельфин»	2
2	«Сегізаяқ»	2
3	«Рябина бұтағы»	2
4	«Күс»	2
5	«Қанқыз»	2
6	«Жұлдызқұрт»	2
7	«Үкі»	2
8	«Раушан гүлі»	2
9	«Марғау»	2
10	«Тауыс»	2
11	«Бақбақтар»	2
12	«Қораз»	2
13	«Бақа»	2
14	«Көбелек»	2
15	«Қонжық»	2
16	«Саңырауқұлақтар»	2

Барлығы 32 сағат